

Pudair sajettar svelt lufs che fan problems

Il Parlament federal è a la tschertga da soluziuns per la problematica dal luf

MARTIN CABALZAR/FMR

■ **Damai che la refusa da la revisiun da la lescha da chatscha na schlia betg ils problems virulents cun ils lufs, è la cumissiun responsabla dal Cussegl naziunal uss a la tschertga d'in «cumpromiss raschunavel ed equilibrà». La FMR ha rimnà emprimas reacziuns en il Grischun.**

La cumissiun per ambient, planisaziun dal territori ed energia dal Cussegl naziunal ha decidì d'inoltrar tant in'iniziativa parlamentara che vul reveder la lescha da chatscha sco er ina moziun che pretenda ina midada immediata da l'ordinaziun vertenta. Questa midada stess en cumpetenza dal Cussegl federal. Entant che l'iniziativa è vegnida sancziunada da la cumissiun cun in resultat fitg stgars da 12:11 vuschs e duas abstenziuns, ha la moziun chattà il sustegn unanim.

Dus differents scenaris

Tenor la versiun da l'iniziativa parlamentara duai la nova lescha cuntegnair almain trais aspects: Primo «ina regulaziun pragmatica dals lufs cun rinforzar las mesiras da protecziun da las muntaneras sco era ulteriuras mesiras per la convivenza tranter luf ed uman». Secundo «ina protecziun effizienta da speziis d'animals periclitads» e terzo «in rinforzament da la biodiversità, principalmain en connex cun corridors d'animals selvadis e territoris da protecziun».

La lescha è refusada – pero ils quitads dals purs cul luf èn adina anc qua. FOTO BEN LACK /CC BY 2.0

Damai che quest process legislativ po la finala cuzzar plirs onns ha la cumissiun er inoltrà ina moziun che lubescha da prender mesiras urgentas er sin fundament da la lescha vertenta. I sa tracta qua da rinforzar la protecziun da las muntaneras e d'ina soluziun flexibla da sajettar lufs «en cas da grevezza». Questas mesiras urgentas duain pudair ir en vigur gia la stad proxima.

Realisar svelt mesiras urgentas

Il minister da chatscha grischun *Mario Cavigelli* è satisfatg ch'ins ha finalmain realisà sin plaun federal che la dumonda da la regulaziun dal luf e da la protecziun da las muntaneras n'è betg schliada cun il na a la revisiun da la lescha da chatscha.

gista». Ins stoppia dentant quintar che la lescha vertenta restia anc en vigur ina buna urella.

La Regenza grischuna haja accentuà repetidamain vers Berna che las differents mesiras da protecziun da muntaneras – saja quai cun chauns u mesiras tecnicas – fetschian mo lura senn sche era ina regulaziun da la populaziun creschenta da lufs saja pussaivla, punctuescha Mario Cavigelli vers la FMR.

Mo bels plets na gidan nagut

Per cusseglier dals chantuns *Stefan Engler* che ha cun sia moziun mess en rucla l'entira chausa sin plaun federal èsi legraivel ch'ins ha reconuschì la necessitad d'agir svelt. Ils problems ed ils quitads dals purs na sajan numnadamain betg svanids suenter il stgars na a la revisiun. Il cuntrari: «Ils victurs da la votaziun ston uss vegnir obligads a lur emper-mischun da sustegnair ina soluziun pragmatica per la problematica dal luf», di Engler. Quant serius ch'els prendan quai sa mussia uss en la dumonda sch'els èn era pronts da lubir – complementarmain a la protecziun da las muntaneras – da sajettar a moda preventiva lufs problematicas. «Cas cuntrari stumplain nus quest problem adina avant nus sco ina lavina, che vegn adina pli rasanta.» Mo bels plets na gidan nagut. Gia primavaira e stad proxima s'accentueschia il problem. Fin alura spetga Engler da la Confederaziun propostas per mesiras concretas.

Er Silva Semadeni è satisfatga

Ch'i sto dar ina midada, da quai è er l'anteriura presidenta da Pro Natura e vehe-menta cumbattanta cunter la nova lescha, *Silva Semadeni* conscienta. Ella haja er tutta chapientscha per ils quitads dals purs da muntogna. Per quest motiv haja ella era gì sustegnì la moziun Engler. Il Parlament haja dentant strapatschà la lescha cun surchargiar il carr e dar als chantuns in «shec blanco» per sajettar lufs a moda preventiva. Era la maioritad dal pievel haja la finala giuditgà che quai giaja memia lunsch. «La proposta da rinforzar la protecziun da las muntaneras ed el medem mument schlucclar la protecziun dals lufs sche quels chaschunan donnos è in bun cumpromiss», di Semadeni.

Tgi paja la protecziun da muntaneras?

Il maina gestiun da l'Uniun purila grischuna *Martin Renner* che ha coordinà la campagna da votaziun per la nova lescha da chatscha punctuescha ch'els purs prestian gia gronda lavur ed hajan fatg grondas investiziuns finanzialas per proteger lur muntaneras. Resguardond la topografia da tschertas alps saja quai dentant ordvart difficil, damai ch'i saja nunpussai-vel da far saivs dapertut. «Ina regulaziun flexibla e pragmatica dals lufs è urgente sche nus vulain pussibilitar vinav-ant l'alpeggiament», di Renner. Averta restia er la dumonda da l'indemnisaziun. L'Uniun purila grischuna s'occupia permanentamain cun questa problematica.